

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/27/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623203395
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexander Mojš
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2025:6623203395.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Alexandra Mojša a sudcov JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Dušana Kucbela, v spore žalobcu: A. B., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, XXX XX D., zastúpený: Advokátska kancelária BUGRI, s. r. o., so sídlom Námestie SNP 23, 960 01 Zvolen, IČO: 56 434 995, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava, IČO: 00 151 866, o zaplatenie 5.359,97 Eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Lučenec sp. zn. 13C/60/2023 zo dňa 26.02.2024, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi z titulu náhrady nemajetkovej ujmy sumu 5.359,97 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia a zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % .

2. Žalobou podanou dňa 05.09.2023 bol uplatnený nárok žalobcu na zaplatenie nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnou transpozíciou čl. 2 ods. 1 a čl. 6 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a rady číslo 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej aj „smernica“) do vnútroštátneho poriadku Slovenskej republiky. Nárok je odôvodnený tým, že pracovná pohotovosť, ktorá nadväzuje na výkon štátnej služby v rámci pracovnej zmeny žalobcu, nebola zarátavaná do pracovného času v rozpore s právom Európskej únie. Z dôvodu nesprávnej transpozície smernice do vnútroštátneho právneho poriadku tak malo dôjsť u žalobcu k zásahu do práva na ochranu súkromia, rodinného života, ako aj na primeraný odpočinok po práci.

3.1. Žalobca vykonával štátnu službu podľa zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, vo funkcii technik strojník, na hasičskej stanici v Poltári, ktorá patrí pod Okresné riaditeľstvo HaZZ v Lučenci. Do stálej štátnej služby bol vymenovaný dňom 30.03.2011. Jeho služobný (pracovný) čas je rozvrhnutý nerovnomerne tým spôsobom, že pracovná zmena sa skladá z výkonu služby, po ktorom nasleduje služobná pohotovosť na pracovisku. Do konca roku 2021 boli pracovné zmeny rozvrhnuté na 17 hodín výkonu služby a 7 hodín určenej služobnej pohotovosti, s účinnosťou od 01.01.2022 sú pracovné zmeny rozvrhnuté na 16 hodín výkonu služby a 8 hodín služobnej pohotovosti. Celkovo v rámci jednej pracovnej zmeny strávil ako hasič na pracovisku sústavne minimálne 24 hodín. Okrem určenej pohotovosti, ktorú odpracuje počas každej pracovnej zmeny, mu ako hasičovi môže byť nariadená aj služobná pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času. Určená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., ani nariadená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z., sa nezapočítavajú do pracovného času a výkon týchto služobných pohotovostí nie je rozlíšený ani na výplatnej páske za príslušný kalendárny mesiac, kde je uvedený len súhrnný počet odpracovaných hodín služobnej pohotovosti. Samotný výkon služobnej pohotovosti je rozdelený na aktívnu časť služobnej pohotovosti - v prípade, ak je nahlásený výjazd (pri požari, živelných udalostiach, havárii a pod.) sa služobná

pohotovosť mení na prácu nadčas a neaktívnu časť služobnej pohotovosti. Služobné pohotovosti sú určené na čas nočných hodín. Do konca roka 2021 boli služobné pohotovosti vykonávané v čase 22:30 - 05:30 hod., od začiatku roka 2022 sú služobné pohotovosti vykonávané v čase 22:00 - 06:00 hod.

3.2. V žalovanom období august 2020 - jún 2023 vrátane, v rámci určenej služobnej pohotovosti priamo nadväzujúcej na výkon zmenovej služby, žalobca odpracoval v období od augusta 2020 do decembra 2020 vrátane: 226,24 hodín, od januára 2021 do decembra 2021 vrátane: 572,17 hodín, od januára 2022 do decembra 2022 vrátane: 651,40 hodín, v období od januára 2023 do júna 2023 vrátane: 339,84 hodín. Žalobca tak od 01.08.2020 do 30.06.2023 odpracoval spolu 1789,65 hodín určenej služobnej pohotovosti a 16,46 hodín nariadenej služobnej pohotovosti, pričom žiadna z týchto odpracovaných hodín služobnej pohotovosti mu nebola započítaná do pracovného času. Priemerný týždenný pracovný čas počas celého žalovaného obdobia dosiahol 51,16 hodín týždenne. Keďže vo fonde pracovného času sa pracovná pohotovosť nezohľadňuje, tak z deklarovaného počtu hodín vo fonde pracovného času sa javí, že za mesiac august 2020 bol jeho priemerný týždenný pracovný čas „len“ 43,23 hodín (191,50 hodín za mesiac : 4,43 týždňa = priemer 43,23 hodín za týždeň), avšak v skutočnosti bol priemerný týždenný pracovný čas 53,61 hodín (celkovo spolu so započítaním odpracovaných pohotovostí spolu 237,51 hodín za mesiac : 4,43 týždňa = 53,61 hodín za týždeň).

3.3. Žalobca podal žalobu ako fyzická osoba, ktorej právo vyplývajúce zo Smernice bolo porušené, pričom toto porušenie spôsobilo žalobcovi škodu, ktorej nahradenia v peniazoch sa domáha. Právny základ žalovaného nároku spočíva v nároku na náhradu škody z porušenia práva Európskej únie, a ustanovenia § 11 - 13 Občianskeho zákonníka sa používajú analogicky z dôvodu absencie právnej úpravy nároku na náhradu škody vzniknutej porušením únieového práva zo strany štátu. Výšku uplatňovanej nemajetkovej ujmy v peniazoch odvodzuje z ustanovenia § 122 zákona o Hasičskom a záchrannom zbore, ktoré upravuje odmenu hasiča za služobnú pohotovosť, ktoré je z hľadiska analógie „najbližšie“ k stanoveniu výšky žalovaného nároku. Hodiny služobnej pohotovosti, ktoré žalobcovi neboli započítané do služobného času, je možné analogicky posúdiť ako odpracované mimo rozvrhnutia služobného času (čo je práve rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou podľa § 92 ods. 1 zákona o Hasičskom a záchrannom zbore a nariadenou služobnou pohotovosťou podľa § 92 ods. 2 zákona o Hasičskom a záchrannom zbore), keďže služobný čas by mal byť rozvrhnutý tak, aby k porušovaniu jeho práv nedochádzalo, pričom k tomuto porušovaniu dochádzalo práve výkonom služobnej pohotovosti, ktorá sa mu však nezapočítavala do služobného (pracovného) času. Primeranú náhradu škody predstavuje rozdiel medzi peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 1 zákona o Hasičskom a záchrannom zbore a peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 2 písm. a) zákona o Hasičskom a záchrannom zbore, a to za každú jednu odpracovanú hodinu služobnej pohotovosti počas žalovaného obdobia.

4. Zistený skutkový stav súd prvej inštancie posúdil podľa článku 7 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. Zároveň na vec aplikoval ustanovenia zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, v spojení s článkom 2 a 6 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a rady číslo 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času.

5.1. Spor o náhradu škody z dôvodu porušenia únieového práva patrí do právomoci súdu. V podmienkach právneho poriadku SR neexistuje iný orgán ako všeobecný súd v civilnom sporovom konaní, ktorý by mal právomoc rozhodnúť o predmete sporu. Článok 6 písm. b) smernice má priamy účinok, pretože priznáva jednotlivcom práva v rámci minimálnych požiadaviek na bezpečnosť a ochranu zdravia pri organizácii pracovného času. Zodpovednosť členského štátu EÚ existuje v prípade každého porušenia smernice bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa porušenia dopustil a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa vnútroštátneho práva povinnosť škodu nahradiť. Smernica je záväzná pre členské štáty, pokiaľ ide o cieľ, ktorý sa má dosiahnuť. Štátnym orgánom je ponechaná voľba formy a prostriedkov dosiahnutie účelu smernice. Z uvedených dôvodov je žalovaný v spore pasívne vecne legitimovaným subjektom, za ktorý koná Ministerstvo vnútra SR.

5.2. Miestnu príslušnosť posúdil v zmysle § 19 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), pretože k vzniku škody došlo v súvislosti s výkonom štátnej služby žalobcu v mieste výkonu jeho služby. Výkon služby žalobcu sa nevyznačuje žiadnymi osobitosťami, ktoré by odporovali použitiu právnych noriem v oblasti zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov pri práci.

6. Rozpor s právom Európskej únie spočíva v tom, že zo zákona číslo 315/2001 Z. z. nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť služobného času. Služobnú pohotovosť zákon č. 315/2001 Z. z. nezaraďuje do výkonu štátnej služby. Pri

nerovnomernom rozvrhnutí služobného času zákon rozlišuje medzi dĺžkou vykonávania štátnej služby a na ňu nadväzujúcou služobnou pohotovosťou v mieste vykonávania štátnej služby. Rozlíšenie je zreteľné aj z ohodnotenia výkonu štátnej služby a výkonu služobnej pohotovosti v § 103 zák. č. 315/2001 Z. z. Rozlíšenie tiež vyplýva z § 122 ods. 3 zák. č. 315/2001 Z. z., pretože ak počas trvania služobnej pohotovosti dôjde k vykonaniu výjazdu, až takéto vykonávanie je štátnou službou. Podľa smernice je však pracovný čas aj čas pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby, počas ktorej je pracovník fyzicky prítomný na pracovisku. Hranica 48 hodín pre priemerný týždenný pracovný čas určená smernicou zahŕňa nadčasy, aj pracovnú pohotovosť. Zákon č. 315/2001 Z. z. umožňuje zamestnávateľovi nezapočítať neaktívnu časť služobnej pohotovosti do služobného času a rozvrhnúť žalobcovi služobný pracovný čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v článku 6 písm. b) smernice. Z uvedeného preto možno vyvodiť záver, že práva žalobcu sú vzhľadom na znenie článku 2, článku 6 písm. b) smernice porušované dostatočne závažne.

7.1. Súdny dvor judikoval vo viacerých prípadoch, že poškodení jednotlivci majú právo na náhradu škody, keď sú splnené tri podmienky: 1./ cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné; 2./ existencia škody a 3./ priama príčinná súvislosť medzi porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom.

7.2. Prvá podmienka je splnená, nakoľko čl. 2 a čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas. Táto hranica zahŕňa aj nadčasy, ako aj pracovnú pohotovosť a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť ani pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, o ktorú ide vo veci samej.

7.3. Z dokladov predložených žalobcom vyplynulo, že pri určovaní a nariadení pracovnej pohotovosti spolu s určeným služobným časom došlo k prekročovaniu maximálneho limitu 48-hodín priemerného pracovného týždňa u žalobcu v rozhodnom období (august 2020 - jún 2023) a žalobcovi v príčinnej súvislosti nerešpektovania čl. 2 a 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES vznikla nemajetková ujma, nakoľko došlo k porušovaniu jeho základných osobnostných práv - práva na ochranu zdravia, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, práva na primeraný odpočinok po práci, ako aj práva na vedenie súkromného a rodinného života.

7.4. Základ nároku je daný, pretože žalobca dôsledku nerešpektovania čl. 2 ods. 1 a 2 a čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES pri rozvrhovaní pracovného času prišiel o veľký počet hodín voľného času, ktoré by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných a priateľských vzťahov, ako aj fyzickej a psychickej relaxácii, čím došlo k zásahu do jeho osobnostných práv (práva na ochranu zdravia, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, práva na primeraný odpočinok po práci a práva na vedenie súkromného rodinného života), za čo mu nepochybne patrí nárok na primerané odškodnenie. Samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením a práve peňažná náhrada sa javí ako spôsobilá forma odškodnenia takejto vzniknutej ujmy.

7.5. Právo na náhradu škody nemá povahu absolútnu, ale len povahu relatívnu a majetkovú. Zásadný rozdiel je aj medzi odškodnením nemajetkovej ujmy v peniazoch a náhrady škody ako majetkovej ujmy, ktorý spočíva v tom, že pri určení nemajetkovej ujmy v peniazoch sa vychádza iba z predpokladu akú ujmu mohol zásah vyvolať a nemožno presne zistiť skutočnú ujmu, ktorú v prípade náhrady škody treba presne uviesť a preukázať. Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť a v porovnateľných veciach tak, aby existoval vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady.

7.6. Žalobca vykonal prepočet hodín služobnej pohotovosti, ktoré mu neboli zarátané do fondu pracovného času v žalobnom období (od 01.08.2020 do 30.06.2023), pričom vychádzal z podkladov svojho zamestnávateľa (výplatné pásky, dochádzkový systém) konkrétne v rozsahu 1789,65 hodín. Nežaluje nemajetkovú ujmu vyčíslenú za presný počet odpracovaných hodín nad 48 hod týždenne. Za primeranú náhradu považoval finančné odškodnenie rovnajúce sa odmene, ktorú mu priznáva zákon č. 315/2001 Z. z. ako pri nariadenej služobnej pohotovosti (t. j. mimo určenej služobnej pohotovosti). Súd postup žalobcu pri vyčíslení náhrady škody považoval za primeraný charakteru a spôsobu, akým k zásahu došlo, ako aj k následkom v živote žalobcu a to vo vzťahu k porovnateľnému kritériu ceny práce, z ktorého vychádzal žalobca. Nebolo preukázané, že by v rozhodnom období nedošlo k prekročeniu maximálneho 48-hodinového priemerného týždenného pracovného času. Žalovaný nerozporoval doklady predložené žalobcom, ani výpočet času služobnej pohotovosti, uvedené súd považoval za nesporné a vychádzal z takéhoto určenia.

7.7. V posudzovanej veci bol výpočet náhrady škody ako nemajetkovej ujmy uvedený žalobcom primeraný, aj s poukazom na zásah do jeho rodinného života, jeho súkromia. Konajúci súd mal za to, že vypočítaná suma zodpovedá odmene, ktorú by žalobca dosiahol, pokiaľ by sa jeho pracovná pohotovosť započítavala do fondu pracovného času. Žalobca si výšku nemajetkovej ujmy určil spôsobom najbližšie vypočítateľným v zmysle ustanovení zákona o hasičskom a záchrannom zbere. Reálne vyčíslil sadzbu za služobnú pohotovosť, ktorú v žalovanom období vykonával a ktorá mu nebola vyplatená. Súd sa s takýmto vyčíslením stotožnil, nakoľko mal za to, že uplatnená nemajetková ujma má najbližšie k náhrade škody v dôsledku zisteného porušenia práva. Vyčíslenie predložené žalobcom je primeranou výškou nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcovi vznikla, pretože spĺňa odškodňovaciu funkciu a súčasne nie je v sume neprimerane vysokej za obdobie, po ktoré trvalo porušovanie práva žalobcu.

8.1. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný s poukazom na § 365 ods. 1 písmena d), f) a h) Civilného sporového poriadku. Aby súd prvej inštancie mohol posúdiť, či zákon číslo 315/2001 Z. z. je v rozpore so smernicou, musel by najprv rozhodnúť, že došlo k nesprávnemu prebratiu smernice do slovenského právneho poriadku. Na to nemá právomoc. Namietol svoju pasívnu vecnú legitímáciu. Vo vzťahu k prebratiu smernice pripustil, že zákon číslo 315/2001 Z. z. výslovne neustanovuje, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich služobného času, ani neobsahuje ustanovenie stanovujúce dĺžku týždenného pracovného času na 48 hodín. To ešte neznamená, že by smernica bola do zákona prebratá nesprávne. Žiadne ustanovenie zákona číslo 315/2001 Z. z. nie je možné považovať za rozporné so smernicou. K porušeniu smernice môže dôjsť až aplikáciou jednotlivých ustanovení smernice, ak si adresát účinkov smernice (zamestnávateľ) vyloží jej ustanovenia v rozpore s jej obsahom. Inak povedané smernica môže byť do vnútroštátneho právneho poriadku prebratá správne, ale jej konkrétne použitie môže byť v konkrétnom prípade v rozpore s cieľom a obsahom smernice.

8.2. Súd prvej inštancie tiež nesprávne právne posúdil pôsobnosť smernice, ktorá sa na hasičov nevzťahuje plnom rozsahu. Podľa článku 2 ods. 2 smernice číslo 89/391/EHS sa smernica neuplatňuje na odvetvia činnosti, ktoré zahŕňa určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany, nakoľko ide o osobitné činnosti služieb civilnej ochrany.

8.3. Vo vzťahu k náhrade škody žalovaný namietol, že rozhodujúcou skutočnosťou nie je plán služieb hasičských jednotiek v 24 hodinových intervaloch, ale to, koľko času konkrétny príslušník skutočne strávil vykonaním štátnej služby za týždeň priemerne, v rámci konkrétneho referenčného obdobia. Pre zistenie, či skutočne došlo k porušeniu práv žalobcu, je nevyhnutné vypočítať čas, ktorý naozaj strávil vykonaním štátnej služby, prípadne služobnej pohotovosti bezprostredne nadväzujúcej na vykonávanie štátnej služby v rámci rozvrhnutia služobného času podľa § 86 ods. 2 predmetného zákona. Žalobca sa domáha náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú vyčíslil podľa celkového počtu hodín určenej služobnej pohotovosti, ktoré mal reálne odslúžiť bez ohľadu na skutočnosť či tým malo dôjsť k prekročeniu 48-hodinového týždenného pracovného času. Pri výpočte týždenného pracovného času treba počítať na základe referenčných období a nie každý mesiac jednotlivo, ako to uvádzal žalobca Súd prvej inštancie nebral do úvahy nerovnomerné rozvrhnutie služobného času.

8.4. Priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy považoval za neprimeranú v porovnaní s výškou náhrady, ktorá je priznaná obetiam trestných činov. V konaní nebol preukázaný zásah do súkromného, rodinného života, či neoprávnený zásah, ktorý by sa odrazil, napríklad v medziľudských vzťahoch, či nepriaznivost' zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej značnej miere, ktorá by odôvodňovala výšku priznanej sumy.

8.5. Žalovaný navrhol rozsudok okresného súdu zmeniť a žalobu zamietnuť.

9. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny a spravodlivý potvrdiť. Z argumentu žalovaného, že vnútroštátny súd nie je oprávnený posudzovať, či konkrétny právny predpis je alebo nie je v rozpore s úniovým právom, by vyplývalo, že Súdny dvor EU by nikdy nemohol vydať judikát v precedenčnej veci Simmenthal. Súdny dvor vo svojej konštantnej judikatúre výslovne vyžaduje od vnútroštátnych súdov, aby správnosť prebratia smerníc kontrolovali. S námietkou nedostatku pasívnej vecnej legitímácie sa súd prvej inštancie dostatočne a správne vysporiadal v ods. 359 odôvodnenia. Pasívna vecná legitímácia žalovaného štátu vyplýva z dlhoročne konštantnej judikatúry Súdneho dvora EU. Činnosť hasičov v žiadnom prípade nespadá pod osobitné činnosti služieb civilnej ochrany, ako to tvrdí žalovaný. Skutkové tvrdenia spore smerovali k tomu, že k ujme na osobnostných právach žalobcu dochádza práve v dôsledku dlhoročného a fakticky sústavného prekračovania maximálnej hranice priemerného týždenného služobného času. Žalobca uvádza údaj o priemernom týždennom pracovnom čase a konkrétne, akým spôsobom sa k tomuto údaju dopracoval.

Skutočnosť akú ujmu utrpel v dôsledku nesprávnej transpozície smernice vyplynula z výsluchu žalobcu na pojednávaní. Doposiaľ odvolací súd potvrdil rozsudky súdov prvej inštancie, ktorými bolo ako v posudzovanej veci, žalobám hasičov v celom rozsahu vyhovené. Súd v týchto rozhodnutiach zhodne konštatovali primeranosť vyčíslenej náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch.

10. Krajský súd, ako súd odvolací, v zmysle § 34 CSP prejednal odvolanie žalovaného v medziach daných ustanovením § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok súdu prvej inštancie zrušil podľa § 389 písm. c) CSP, pretože súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11.1. Podľa čl. 2 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003, o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „smernica“), pracovný čas je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou.

11.2. Podľa čl. 6 písm. b) smernice, členské štáty prijímú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov, priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

11.3. Podľa čl. 16 písm. b) smernice, „Referenčné obdobia“, členské štáty môžu ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace.

11.4. Podľa čl. 17 ods. 3, písm. iii) smernice, „Odchýlky“, v súlade s odsekom 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky článkov 3, 4, 5, 8 a 16 v prípade činností spojených s potrebou nepretržitej služby alebo výroby, najmä: služby tlače, rádia, televízie, filmovej tvorby, pošt a telekomunikácií, sanitky, protipožiarne služby a služby civilnej ochrany;

12.1. Podľa § 86 ods. 1 zák. č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore (ďalej tiež „zákon“), služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov.

12.2. Podľa § 86 ods. 2 zákona, pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne naväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

12.3. Podľa § 85 ods. 2, veta prvá zákona, služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne.

13. Odvolací súd sa stotožňuje so zistením súdu prvej inštancie, že žalovaný štát nesprávne transponoval ustanovenie článku 2 ods. 1 v spojení s článkom 6 písm. b) smernice do zákona číslo 315/2001 Z. z. V zmysle čl. 2 ods. 1 smernice sa za pracovný čas považuje akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom alebo praxou. Pri právnom posúdení veci je rozhodujúce, či čas, ktorý strávi žalobca na stanici v rámci určenej pracovnej pohotovosti, sa považuje za pracovný čas. Aj podľa rozsudku Súdneho dvora EU vo veci C-518/15 zo dňa 21.02.2018 sa uvedený článok smernice má vykladať tak, že čas pracovnej pohotovosti, ktorý trávi doma s povinnosťou reagovať na výzvu zamestnávateľa do 8 minút, sa má považovať za pracovný čas (tiež pozri rozsudok SD EU C-303/98 vo veci Simap, bod 48). Judikatúra Súdneho dvora EU tak definovala, že pracovnú pohotovosť žalobcu na pracovisku, ako aj v domácom prostredí, je potrebné zahrnúť do pracovného času.

14. Súd prvej inštancie správne uviedol, že smernica sa aplikuje na služobnú činnosť hasičov, pričom tento záver judikoval aj Súdny dvor EU vo veci Pfeiffer a i., C-397/01 až C-403/01). Vnútroštátne súdy sú povinné zabezpečiť plnú účinnosť práva únie a za tým účelom neaplikovať vnútroštátne právo, ktoré záväznému úniómu právu odporuje (pozri C-106/77). Súd prvej inštancie mal právomoc posúdiť, či smernica bola prevzatá do právneho poriadku Slovenskej republiky správne a úplne. Podľa článku 288 ods. 3 zmluvy o fungovaní EÚ je smernica záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená s ohľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť. Členské štáty sú povinné prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie plného účinku smernice v súlade s cieľom, ktorý smernica sleduje (Komisia verus Taliansko, C - 368/07). V zmysle článku 7 ods. 2 Ústavy SR právne záväzné akty ES a EÚ majú prednosť pred zákonmi. Slovenská republika je podľa článku 4 ods. 3 Zmluvy o EÚ povinná dodržiavať a aplikovať

úniové právo v zmysle zásady pacta sunt servanda a zásady lojálnej spolupráce. V prípade, ak členský štát netransponuje riadne smernicu, ohrozí jej účinok (cieľ) a poruší článok 4 ods. 3 Zmluvy o EÚ.

15. Posudzovaná právna úprava v Zákone o Hasičskom a záchrannom zbore odporuje čl. 2 ods. 1 smernice, pretože nezarátava do pracovného času trvanie služobnej pohotovosti, ktorá sa má považovať za pracovný čas. Žalovaný štát tak nedodrжал svoj záväzok zabezpečiť plnú účinnosť smernice podľa článku 4 ods. 3 Zmluvy o EÚ. Legislatívna činnosť štátu pri prebratí smernice nebola vykonaná správne. Z toho dôvodu je žalovaný štát pasívne vecne legitimovaný za porušenie práva EU nesprávnou transpozíciou smernice. Definuje to priamo judikatúra Súdneho dvora EU (Komisia p. Taliansku, C-487/04, C-214/04, C-162/99 a i, C-46 a 48/93, C-6 a 9/90, C-231 až 233/06).

16.1. Účelom smernice a na to nadväzujúcej judikatúry Súdneho dvora EU bolo, aby sa v zmysle čl. 2 ods. 1 všetok čas pracovnej pohotovosti (ako v danej veci) podradil pod pracovný čas. Cieľom bolo zabrániť obchádzaniu článku 6 písm. b) smernice formou rôznych nariadených alebo určených pracovných pohotovostí zo strany zamestnávateľov, ktoré by sa nezarátavali do pracovného času.

16.2. Článok 2 ods. 1 smernice má však len definičný charakter (vymedzuje pojem pracovný čas), ktorý je potrebné vykladať v spojení s článkom 6 písm. b) smernice, ktorý zakotvuje zákaz prekročenia v čl. 2 ods. 1 vymedzeného pojmu pracovný čas. Z hľadiska účelu smernice článok 2 ods. 1 tvorí len základný rámec a až v spojení s článkom 6 písm. b) smernice vymedzuje cieľ, ktorý mali členské štáty aproximáciou úniového práva dosiahnuť. Iba výkladom čl. 2 ods. 1 smernice nemožno dospieť k záveru preukázani závažného porušenia smernice (ako podmienka zodpovednosti štátu za škodu porušením práva únie), pokiaľ súčasne nie je preukázané, že došlo k porušeniu článku 6 písm. b) smernice.

17.1. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že pasívne vecne legitimovaný by mohol byť aj zamestnávateľ žalobcu, ak by žalobca smeroval žalobu len alebo aj voči nemu a namietal by nedodržanie priameho účinku smernice vo vertikálnom právnom vzťahu zamestnanca a zamestnávateľa. Možnosť žalovať verejnoprávneho zamestnávateľa za nedodržanie aplikácie priameho účinku čl. 6 písm. b) smernice už pripustil Súdny dvor EU v rozsudku C-429/09. Zároveň nevyklúčil, že môže byť žalovaný štát priamo za nesprávne prebratie smernice. Obdobný záver judikoval v rozsudku vo veci Marshall I, C-152/84, keď v bode 49. uviedol, že ak sa osoba, ktorá je účastníkom konania, môže dovolávať smernice proti štátu, môže tak urobiť bez ohľadu na to, z akej pozície štát koná, či z pozície zamestnávateľa, alebo z pozície verejnej moci. V oboch prípadoch treba predísť tomu, aby mal štát výhodu z vlastného pochybenia pri porušení komunitárneho práva. Žalobca teda správne žaloval priamo štát.

17.2. Závažné porušenie smernice nastane podľa toho, či v štátnozamestnaneckom pomere hasiča došlo k prekročeniu limitu upraveného v čl. 6 písm. b) smernice. Za to zodpovedá štát, či už tým, že netransponoval smernicu správne, alebo aj tým, že jeho zložka (Hasičský a záchranný zbor), ako verejnoprávny zamestnávateľ, nepoužil priamy účinok čl. 6 písm. b) smernice. Preto aj spomínaná judikatúra Súdneho dvora EU vo veciach C-429/09 a C-152/84 pripustila možnosť, aby bol žalovaný štát a prípadne aj jeho zložka (zamestnávateľ žalobcu).

17.3. Vo veci C-319/96 Brinkmann, členský štát nesprávne transponoval smernicu do vnútroštátneho poriadku. Učinil tak závažné porušenie, ktoré sa snažil následne napraviť tým, že štátne orgány priamo aplikovali príslušné ustanovenia smernice, nie vlastnú právnu úpravu, ktorá bola v rozpore so smernicou. Ustanovenia smernice síce Dánsko transponovalo nesprávne, avšak príčinná súvislosť tu bola prerušená správaním vnútroštátnych daňových úradov a preto sa Brinkmann práva na náhradu škody voči štátu nedovolal.

18.1. V konaní súd posudzuje, či uplatnený nárok vyplýva zo závažného porušenia smernice, ktoré je v príčinnej súvislosti s nesprávnou transpozíciou smernice. Skutkové tvrdenia žalobcu sú založené na tom, že jeho služobná pohotovosť nebola v rozpore s čl. 2 ods. 1 smernice zarátaná do jeho pracovného času. Porušenie práva na 48 hodinový 7 dňový pracovný týždeň žalobca preukazoval svojím pracovným zaradením ako hasič u svojho zamestnávateľa v žalovanom období. Súd prvej inštancie sa pri zisťovaní základu a výšky nároku stotožnil s argumentáciou žalobcu.

18.2. Súd prvej inštancie sa ale nedostatočne vysporiadal s obranou žalovaného, podľa ktorého mal žalobca pri uplatnenom nároku na náhradu škody preukázať, že v tom ktorom referenčnom období (ktoré boli vymedzené žalobou od 01.08.2020 do 30.06.2023) došlo k prekročeniu limitu stanoveného čl. 6 písm. b) smernice v neprospech žalobcu a že v tej súvislosti žalovanému vznikla nemajetková ujma. K tomuto argumentu žalovaného, ktoré je rozhodujúce pre správne právne posúdenie veci,

sa súd prvej inštancie nevyjadril, prečo nepovažoval za relevantnú argumentáciu žalovaného, prečo nepovažoval za podstatné pre rozhodnutie preukazovať, či u žalobcu došlo v konkrétnom referenčnom období k porušeniu limitu podľa článku 6 písm. b) smernice. Vzhľadom na obranu žalovaného súd neodôvodnil, prečo postačovalo žalobcovi preukázať, že v žalovanom období neboli zarátané hodiny služobnej pohotovosti do pracovného času žalobcu, ktorý si na základe toho uplatnil peňažnú náhradu

19.1. V rozhodnutiach súdov v obdobných veciach spočíva základ nároku na zistení, že štát legislatívnou činnosťou porušil únieové právo nesprávnou transpozíciou čl. 2 ods. 1 smernice, keďže zákon č. 315/2001 Z. z. o hasičskom a záchrannom zbere pracovnú pohotovosť nezarátal do pracovného času. Z hľadiska žalobou uplatnených individuálnych nárokov však nemožno uzavrieť, že k porušeniu článku 6 písm. b) smernice došlo priamo a bez ďalšieho iba legislatívnou činnosťou štátu tým, ako je pracovný čas hasiča upravený v § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z..

19.2. Pre posúdenie veci je rozhodujúce oddelenie služobnej pohotovosti od pracovného času, ktoré vytvorilo priestor pre žalobcovho verejnoprávneho zamestnávateľa (ako ho definuje judikatúra SD EU), aby v súlade so zákonom (nie smernicou) dochádzalo aj k porušeniu článku 6 písm. b) smernice.

19.3. Záver, či skutočne došlo k závažnému porušeniu smernice, závisí od posúdenia skutkovej otázky, ktorá má vplyv na posúdenie základu aj výšky nároku, musí súd posudzovať z hľadiska rozhodného referenčného obdobia, nie iba na základe celého žalovaného obdobia. Otázku, koľko žalobca v rozhodnom období skutočne odpracoval, súd neposudzoval a neodôvodnil správne, v súlade so smernicou a právnou úpravou, podľa ktorej vec rozhodol. Rozhodné obdobie, v ktorom sa posudzuje porušenie smernice, prekročenie najvyššieho prípustného pracovného času hasiča nemožno stotožňovať s celým obdobím, za ktoré žalobca požaduje peňažnú náhradu.

20.1. Civilné sporové konanie je ovládané prejednávajúcou zásadou, v súlade s ktorou je úspech procesnej strany definovaný povinnosťou tvrdenia a nadväzujúcou dôkaznou povinnosťou. Každá strana je povinná dokazovať skutočnosti zodpovedajúce znakom právnej normy, z ktorej vyvodzuje svoj právny nárok. Strana domáhajúca sa týchto právnych nárokov nesie aj procesné následky toho, ak k naplneniu tvrdených skutkových predpokladov hypotézy právnej normy, ktorej účinkov sa domáhala, nedošlo (nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 24/2019 zo dňa 09.06.2020).

20.2. Žalobca síce preukazoval svoj právny nárok vzhľadom v žalovanom období, ale jeho podstatné na vec sa vzťahujúce skutkové tvrdenia podľa § 132 ods. 1 a 149 CSP by mali preukazovať, či odpracoval viac ako 48 hodín v rámci 7 dní v tom ktorom referenčnom období šiestich po sebe nasledujúcich mesiacov a že v príčinnej súvislosti s tým mu vznikla nemajetková ujma.

20.3. Povinnosť žalobcu uviesť na vec sa vzťahujúce skutkové tvrdenia súd nemôže a nesmie nahrádzať. Nestačí, že z rozhodnutí súdov v obdobných veciach vyplýva, že smernicu žalovaná Slovenská republika transponovala do vnútroštátneho poriadku nesprávne, pretože nezarátava do pracovného času hasičov trvanie služobnej pohotovosti, ktorá sa má považovať za pracovný čas. Zistená nesprávna transpozícia smernice môže založiť individuálny nárok žalobcu na náhradu škody len ak žalobca preukáže následky, ktoré utrpel v dôsledku nesprávnej transpozície smernice.

21.1. Pochybenie súdu prvej inštancie pri zisťovaní na vec sa vzťahujúceho skutkového stavu spočíva v tom, že nesprávne interpretoval dispozíciu čl. 6 písm. b) smernice a preto neskúmal, či došlo k prekročeniu stanoveného limitu pracovného času 48 hodín v rámci 7 dní počas jednotlivých referenčných období. V zmysle uvedeného súd prvej inštancie nedostatočne skutkovo vyhodnotil, že nemajetková ujma má skutočne dôvod (je v priamej príčinnej súvislosti) v služobnej pohotovosti žalobcu.

21.2. Hoci okresný súd správne uviedol, že bola porušená únieová norma, ktorá priznáva práva fyzickým osobám a zakladá povinnosti pre členský štát, záver, že takéto porušenie únieového práva je dostatočne závažné a v príčinnej súvislosti s nemajetkovou ujmovou nemohol urobiť na základe podanej žaloby, keďže nesprávne vychádzal iba z celého v žalobe uvedeného obdobia. Súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil obsah článku 6 písm. b) v spojení s čl. 2 ods. 1 smernice, a preto dospel k nesprávnym a neúplným skutkovým zisteniam. Nárok žalobcu posudzoval iba z toho hľadiska, že pracovný čas žalobcu (po zarátaní pracovnej pohotovosti), odporuje čl. 2 ods. 1 smernice, bez potrebného zisťovania porušenia smernice v tom ktorom referenčnom období podľa čl. 16 písm. b) smernice, v spojení s § 86 ods. 1 zák. č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbere.

22. Žalobca mal rozvrhnutý pracovný čas nerovnomerne na obdobie šiestich mesiacov podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. Ide o tzv. referenčné obdobie, ktoré zodpovedá odchýlke od článku čl. 16 písm. b) smernice dovolanej v článku 17 ods. 3, písm. iii), v dĺžke stanovenej v článku 6 smernice. Teda

pracovný čas žalobcu nebol rozvrhnutý na celkové žalované obdobie, ktoré je uvedené v žalobe. Iba samotné tvrdenie žalobcu, že v žalovanom období bol jeho priemerný týždenný pracovný čas 53,61 hodín (celkovo spolu so započítaním odpracovaných pohotovostí spolu 237,51 hodín za mesiac : 4,43 týždňa = 53,61 hodín za týždeň), má pre posúdenie veci význam, iba ak toto tvrdenie preukáže v každom referenčnom období.

23.1. Pre posúdenie veci je potrebné skutkovo ustáliť, či skutočne došlo k porušeniu článku 6 písm. b) smernice, zistiť konkrétny počet odsúľzených hodín v rámci referenčného obdobia. V rámci referenčného obdobia šiestich po sebe nasledujúcich mesiacov mohlo dochádzať k rôznemu rozvrhnutiu pracovného času žalobcu. Ak v tom ktorom referenčnom období nebol po započítaní služobnej pohotovosti prekročený limit u žalobcu podľa článku 6 písm. b) smernice, potom treba mať za to, že priamy účinok smernice verejnoprávnym zamestnávateľom žalobcu bol dodržaný.

23.2. Z hľadiska individuálneho posúdenia závažnosti porušenia je potrebné zohľadniť, v akej intenzite, ako často dochádzalo k porušeniu 48 hodinového 7 dňového pracovného týždňa. Bez zohľadnenia referenčných období upravených v § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. nie je možné určiť porušenie práva žalobcu, pretože jeho pracovný čas je upravený nerovnomerne na obdobie šiestich mesiacov.

24.1. Na preukázanie individuálneho nároku žalobcu teda nestačí zistenie, že sa služobná pohotovosť žalobcovi nezarátava do pracovného času a že v žalovanom období dochádzalo k prekročeniu limitu 48 hodinového týždenného pracovného času garantovaného smernicou.

24.2. Rozhodujúce pre posúdenie individuálneho nároku žalobcu je to, či počas jednotlivých referenčných období (referenčné obdobie je v zákone č. 315/2001 Z. z. 6 mesiacov), ktoré spadajú do žalovaného obdobia, skutočne došlo k prekročeniu stanoveného limitu pracovného času 48 hodín v rámci 7 dní.

24.3. Ak nárok žalobcu nie je posúdený na základe toho, že v žalovanom období, v tom ktorom referenčnom období dochádzalo k porušeniu čl. 6 písm. b) smernice, potom je skutkový záver okresného súdu neúplný, predčasný a nepreskúmateľný.

25.1. Ak by v referenčnom období, nedošlo u žalobcu k prekročeniu limitu pracovného času 48 hodín v rámci 7 dní, potom by jeho individuálny nárok voči žalovanému nemal materiálny základ v porušení smernice.

25.2. Z toho dôvodu konajúci súd musí posúdiť nárok z hľadiska referenčného obdobia, ktoré je u každého žalobcu v obdobnej veci individuálne. Bude na uvážení súdu, či sa referenčné obdobie začína od nástupu do služobného pomeru alebo od začiatku obdobia uplatneného v žalobe.

26.1. Iba úplné skutkové zistenia sú základným predpokladom posúdenia intenzity zásahu do práv žalobcu, od čoho sa bude odvíjať výška peňažnej náhrady, ktorú potom nemusí vyjadrovať výška odmeny, ktorú by žalobca dosiahol, pokiaľ by sa jeho pracovná pohotovosť započítavala do fondu pracovného času.

26.2. Súd prvej inštancie považoval vyčíslenie náhrady škody za primerané charakteru a spôsobu, akým k zásahu do práv žalobcu došlo, ako aj k následkom v živote žalobcu a k porovnateľnému kritériu ceny práce žalobcu, nakoľko mal za to, že uplatnená nemajetková ujma má najbližšie k náhrade škody v dôsledku zisteného porušenia práva, vyčíslenie spĺňa odškodňovaciu funkciu a súčasne nie je v sume neprimerane vysokej za obdobie, po ktoré trvalo porušovanie práva žalobcu. V dôsledku nesprávne posudzovaného žalovaného obdobia, nie je správne a presvedčivo odôvodnená ani výška peňažnej náhrady.

26.3. Pri stanovení nemajetkovej ujmy v peniazoch súd vychádza zo zisteného porušenia práva a z vlastnej úvahy, preto nemôže byť určujúce iba vyčíslenie nároku vo výške odmeny, ktorú by žalobca poberal od zamestnávateľa. Súd musí záver o výške peňažnej náhrady odôvodniť na základe skutkových zistení o nemajetkovej ujme v tom ktorom referenčnom období, ktorá sa môže z hľadiska intenzity zásahu do práv žalobcu líšiť.

27.1. Posúdenie nároku tak, ako ho uplatnil žalobca za celé žalované obdobie neobstojí z hľadiska posúdenia primeranosti nemajetkovej ujmy, ak sa preukáže, že v niektorom referenčnom období počas žalovaného obdobia nedošlo k porušeniu čl. 6 písm. b) smernice, alebo ak sa porušenie preukáže iba v rozsahu, ktorý je z hľadiska účelu zákona a profesie žalobcu, resp. tvrdených a preukázaných následkov minimálny alebo zanedbateľný.

27.2. Na posúdenie veci má vplyv zistenie intenzity porušenia práva v referenčnom období, ktoré má cca 26 týždňov. Preto treba odôvodnenosť nároku žalobcu posúdiť komplexne, nielen týždne, v ktorých došlo k prekročeniu maximálneho týždenného pracovného času 48 hodín. V referenčnom období treba posúdiť aj týždne, v ktorých nedošlo k prekročeniu maximálneho týždenného pracovného času 48 hodín stanoveného smernicou, ani k prekročeniu 40 hodinového pracovného času stanoveného v § 85 ods. 2 zák. č. 315/2001 Z. z. a to v porovnaní s voľnom, ktoré mal žalobca v referenčnom období pre seba. Posúdenie uvedených skutkových zistení je potrebné aj vzhľadom na tvrdenie samotného žalobcu, že z deklarovaného počtu hodín vo fonde pracovného času sa javí, že za mesiac august 2020 bol jeho priemerný týždenný pracovný čas „len“ 43,23 hodín (191,50 hodín za mesiac : 4,43 týždňa = priemer 43,23 hodín).

27.3. Z uvedených dôvodov nie je možné bez ďalšieho prijať také vyčíslenie peňažného nároku žalobcu, ktoré sa rovná rozdielu zaplatenej peňažnej náhrady služobnej pohotovosti a hodinovej pracovnej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roka žalovaného obdobia.

28. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní posúdi nárok žalobcu z hľadiska závažnosti porušenia práva a vzhľadom na to, že u žalobcu došlo k prekročeniu limitu maximálneho pracovného času v rámci čl. 6 písm. b) smernice podľa referenčných období v § 86 ods. 1, veta druhá zák. č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, ktorých začiatok a koniec súd stanoví s prihliadnutím na žalované obdobie.

29.1. Odvolaciu súdu je známa doterajšia rozhodovacia činnosť v obdobných sporoch. Článok 2 CSP však v zásade nebráni prijať rozdielne právne závery z hľadiska výkladu práva a princípu právnej istoty. Podľa rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Cdo/13/2023 zo dňa 29. októbra 2024, naplnenie princípu právnej istoty nemožno stotožňovať s právom na jednotnú judikatúru, ktorá sa pochopiteľne môže vyvíjať s cieľom flexibilne reagovať na spoločenský vývoj a doposiaľ „neobjavené“ argumenty. Odklon od judikatúry sa stáva problematickým až v momente, ak k nemu dochádza bez poskytnutia dostatočných dôvodov. Takýto odklon možno aprobovať (čl. 2 ods. 3 CSP) vo všeobecnosti len na výskyte skutkových alebo právnych osobitosti prípadu.

29.2. Predchádzajúca rozhodovacia prax odvolacieho súdu bola determinovaná rozsahom produkovaných odvolacích námietok. Tie však z hľadiska množstva obdobných sporov, v nich použitých argumentov a na to nadväzujúcich odôvodnení rozhodnutí súdov prvej inštancie, boli odvolacím súdom už prehodnotené v rozhodnutiach sp. zn. 14Co/13/2025, sp. zn. 17Co/126/2024, 17Co/120/2024. Zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu precizuje, za akých okolností je základ nároku žalobcu daný, čím tento nárok nepopiera.

30. S ďalšími námietkami žalovaného uvedenými v odvolaní sa odvolací súd nezaoberal, nakoľko nemali pre rozhodnutie odvolacieho súdu rozhodujúci význam.

31. Záverom odvolací súd dodáva, že odôvodnenie rozsudku súdom prvej inštancie v rozsahu 80 strán, pozostávajúce z prepisu celého textu uplatnených prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany (§ 149 CSP) nenahrádza jasné a zrozumiteľné zhrnutie argumentov strán sporu, ktoré je kladené na odôvodnenie rozsudku z hľadiska § 220 ods. 2 CSP. V odôvodnení treba uviesť iba podstatný obsah uplatnených prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, pretože s obsahom procesných podaní sú strany sporu oboznámené do vyhotovenia súdneho rozhodnutia.

32. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolateľ, ktorý je fyzickou osobou a v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôže využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv, sa môže so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci obrátiť na Centrum právnej pomoci podľa podmienok upravených v zákone č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi.

Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci. O predbežnom poskytnutí právnej pomoci centrum rozhodne bez zbytočného odkladu ešte pred rozhodnutím o nároku na poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi).